

Вядучая рубрыкі Ірына ТАМКОВІЧ. Тэл. 8 (017) 287-18-15

ЧАС ВЫБІРАЦЬ ПІВОНІ

Нагледзячы на тое, што саджаць півоні лепш за ўсё ў канцы жніўня, выбар сорту звычайна робяць у пачатку лета. Шматлікія сарты бываюць прадстаўлены ў эрэцы, каб прасцей было зрабіць выбар.

Не мець у садзе півонь, валодаючы пры гэтым адпаведнымі ўмовамі для іх росту — добрым асвятленнем, суглінкавай глебай і ўмеранай вільготнасцю, — нават дзіўна. Хіба што ружы могуць супернічаць з півонямі па прыцягальнасці. Акрамя таго, іх нескладана даглядаць — таму смела выбірайце прыдатныя па колеры і форме сарты і восенню прыступайце да пасадкі!

Розныя і выдатныя

Дзве найбольш эфектныя групы півонь, распаўсюджаныя ў нас, — гэта травяністыя і дрэвападобныя. Лідар па папулярнасці — травяністая півоня — з'явіўся ў Еўропе яшчэ ў XII стагоддзі. Яна выдатна пераносіць нашу зіму з яе неспрадакладнымі адлігамі і маразамі. Сакрэт устойлівасці вельмі прасты: уся надземная частка травяністыя півоні адмірае на зіму, а карань застаецца зімаваць у зямлі. Ён амаль не патрабуе ўкрыцця — толькі ў першы год пасля пасадкі. Па вясне зноў з'яўляюцца чырвоныя парасткі, якія растуць з пупышак аднаўлення, што знаходзіцца ў зямлі. І за лета півоня ператвараецца ў пышны куст вышынёй каля метра, упрыгожаны велізарнымі кветкамі з духмяным водарам. На адным месцы травяністыя півоні могуць добра цвісці не менш за 10 гадоў (звычайна 25—30 гадоў, але ёсць даныя, што півоня можа расці і цвісці на адным месцы без перасадкі каля 70 гадоў).

У ландшафтным дызайне таксама папулярны півоні дрэвападобныя. Яе сарты — каля 500. Парасткі такой півоні, як можна здагадацца з назвы віду, дзервянеюць за лета і на зіму не адміраюць. Таму ўзімку яны могуць пацяраць: у халодны час года іх абавязкова трэба ахутваць яловым лапнікам, будуючы невялікі «намёт» над кустом. Куст дрэвападобнай півоні можа дасягаць паўтара-двух метраў у вышыню, хоць у нашай паласе звычайна вырастае не такім высокім.

Лепш за ўсё півоні выглядаюць у садзе на фоне дагледжанага газона. Увесну ўдала кампаньёны — дробнацыбульныя кветкі. Невялікія групы цюльпанаў або нарцысаў паміж кустамі півоні — таксама добрае рашэнне. Месцы з адвільнымі цыбульнымі прыкрыюцца разрослымі півонямі.

Парада: змяшчаючы цюльпаны палізу ад півонь, не забывайце, што іх трэба штогод выкопваць і саджаць зноўку — пры гэтым важна не пашкодзіць карані і пупышкі півоні ў зямлі.

Куды і як пасадзіць

Правільна выбірайце месца пасадкі: узровень грунтовых вод не павінен быць бліжэй за 1 м. Півоням патрэбна сонечнае месца, суглінкавая глеба і добры дрэнаж. Прыцяненне ад дрэў без шкоды для цвіцення магчыма толькі ў другой палове дня — у цені півоні будуць дрэнна развівацца і слаба цвісці. Іх трэба саджаць на некаторым аддаленні ад дома (не менш за 2 метры) і вялікіх дрэў і кустоў (не менш за 1,5 метра). Выбрайце зацішнае месца. Гэта ў першую чаргу важна, каб падоўжыць цвіценне. Інакш пясці кветак папросту абсыплюцца пры моцным ветры.

Рэдка калі півоні цвітуць на наступны год пасля пасадкі. Ды і вопытныя садоўнікі патрабуюць выдаліць кветкі першага года (ці нават двух першых гадоў), каб не аслабляць малады куст цвіценнем. Інакш на наступны год ён можа зусім не даць бутонаў. Затое пры правільным доглядзе ў першы год куст півоні паступова будзе ўсё больш і больш разрастацца, а з кожным наступным годам — пышней і пышней цвісці. Калі гэтага не адбываецца, значыць, пры пасадцы была дапушчана памылка:

беднае цвіценне або яго поўная адсутнасць кажа пра няправільную пасадку.

Хоць кусцік півоні для пасадкі звычайна невялікі, яма для яго павінна быць памерам не менш за 70 см глыбінёй і шырынёй! Дно запаўняецца дрэзнажом, затым насыпаецца сумесь зямлі, кампосту, торфу і ўгнаенняў: 150—200 г суперфасфату. Замест суперфасфату можна выкарыстоўваць 300—400 г касцяной мукі або попелу. Добры кусцік для пасадкі павінен мець 4—5 пупышак і столькі ж каранёў. Важна, каб самая верхняя з іх была не глыбей (і не вышэй) за 3—5 см ад паверхні глебы.

Які сорт выбраць

Звярніце ўвагу на тэрміны цвіцення сарты. Травяністыя півоні цвітуць з пачатку чэрвеня. Расцягнуць задавальненне можна за кошт пасадкі сарты з паслядоўным тэрмінам цвіцення.

Глядзіце на абрэвіатуры пры адзначэнні сорту: РР (5—9 чэрвеня) — вельмі ранняя; Р (10—14 чэрвеня) — ранняя; СР (15—18 чэрвеня) — сярэдняранняя; С (19—23 чэрвеня) — сярэдняя; СП (24—28 чэрвеня) — сярэдняпозняя; П (29 чэрвеня — 2 ліпеня) — позняя; ПП (3—8 ліпеня) — вельмі позняя.

Яшчэ адзін прычып падзелу сарты, важны пры выбары півонь, — па тыпе кветкі: немахровыя, японскія, анеманавідныя, паўмахровыя, махровыя.

Навізна сорту не азначае лепшую якасць — у асноўным бітва ідзе за незвычайную афарбоўку. Менавіта таму найноўшыя сарты дарагія. Старыя не горшыя.

Каб не аслабіць цвіценне

Добра палівайце півоні перад пачаткам і падчас цвіцення. Памятайце, што зразаючы кветкі для букета, вы аслабляеце куст. Таму зразаіце не больш за 1/3 парасткаў з кожнага куста, каб не пазбавіць сябе выдатнага цвіцення на наступны год. Не забывайце падкармливаць кусты ўгнаеннямі (але не занадта захапляйцеся, інакш усе сілы расліна аддасць лісцю, а не кветкам). Перад зімой парасткі можна эрэзаць, толькі пасля палягання лісця ад першых замаразкаў. Трэба даць расліне магчымасць набраць як мага больш сіл перад наступным годам.

СЁННЯ

Месяц

Першая квадра 1 ліпеня. Месяц у сузор'і Дзевы.

Сонца

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск	4.40	21.45	17.05
Віцебск	4.21	21.43	17.22
Магілёў	4.30	21.36	17.06
Гомель	4.36	21.23	16.47
Гродна	4.57	21.59	17.02
Брэст	5.07	21.50	16.43

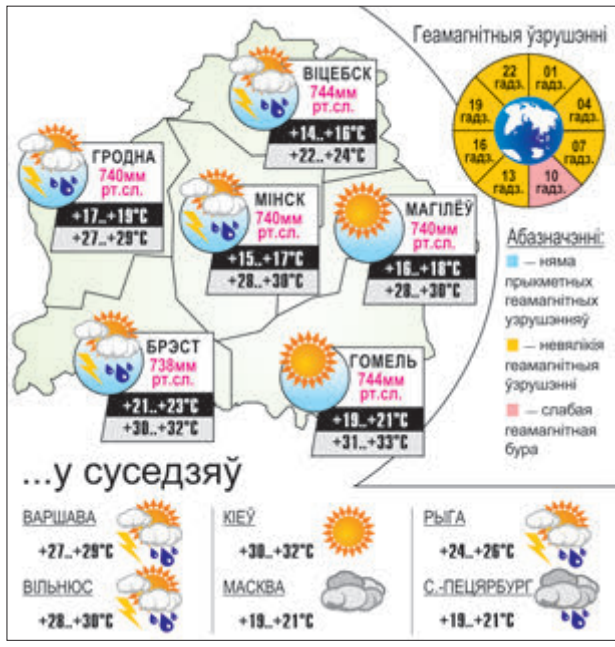
Імяніны

Пр. Амоса, Іоны, Касьяна, Лазара, Рыгора, Фёдара. К. Вольгі, Раісы, Вінцэнта, Ірынея, Лявона, Паўла.

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

Даты Падзеі Людзі

28 ЧЭРВЕНЯ

1812 год — у Вільні Напалеон абвясціў аб узяцці ВКЛ у межах Віленскай, Мінскай, Гродзенскай губерняў і Беластоцкай вобласці.

1919 год — быў падпісаны Версальскі мірны дагавор з Германіяй, які завяршыў Першую сусветную вайну 1914—1918 гадоў. Дзееанне Версальскага мірнага дагавора ўступіла ў сілу 10 студзеня 1920 года, пасля ратыфікацыі яго Германіяй і чатырма галоўнымі саюзнымі дзяржавамі — Вялікабрытаніяй, Францыяй, Італіяй і Японіяй. Сярод краін, якія падпісалі мірны дагавор, тры дзяржавы — ЗША, Хіджас і Эквадор — пасля адмовіліся яго ратыфікаваць. У сувязі з нежаданнем ЗША звязаць сябе ўдзелам у Лізе Нацый, у якой на той момант пераважаў уплыў Вялікабрытаніі і Францыі і статут якой быў складальнай часткай Версальскага мірнага дагавора, Сенат ЗША адмовіўся ратыфікаваць гэты мірны дагавор. Пазней, у жніўні 1921 года, дыпламаты ЗША заключылі з Германіяй асаблівы дагавор, практычна ідэнтычны Версальскаму мірнаму дагавору, аднак ён не змяшчаў артыкулаў, якія датычыліся Лігі Нацый.

1934 год — нарадзіўся (в. Скірмантава Дзяржынскага раёна) Віталь Антонавіч Талкачоў, савецкі і беларускі вучоны, акадэмік НАН Беларусі, прафесар фізіка-матэматычных навук. Быў навуковым супрацоўнікам, загадчыкам лабараторыі Інстытута

фізікі АН Беларусі, Інстытута малекулярнай і атамнай фізікі НАН Беларусі. Адначасова (у 1992—1996 гадах) — намеснік дырэктара Навукова-тэхнічнага цэнтру Дзяржзнака, намеснік акадэміка-секратара Акадэміі фізікі, матэматыкі і інфарматыкі НАН Беларусі. Аўтар больш як 130 навуковых прац, даследаванняў у галіне малекулярнай спектраскапіі і квантавай электронікі. Стварыў новы тып лазера на электронных пераходах свабодных складаных малекул. Лаўрэат Ленінскай прэміі і Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1957 год — створаны Інстытут мастацтвазнаўства, этнаграфіі і фальклору імя К. Крапівы НАН Беларусі, адзін з вядучых гуманітарных навукова-даследчых інстытутаў, які спецыялізуецца на даследаваннях у галіне мастацтвазнаўства, этналогіі, фалькларыстыкі, антрапалогіі, архітэктуры. Найважнейшым у дзейнасці інстытута з'яўляецца тое, што ён збірае і акумулюе беларускую культуру.

1979 год — пастановай Савета Міністраў БССР была заснавана Чырвоная Кніга Беларусі, афіцыйнае выданне, якое змяшчае анатаваны спіс рэдкіх відаў (і падвідаў) дзікіх жывёл і дзікарослых раслін, а таксама тых, якія знаходзяцца пад пагрозай знікнення на тэрыторыі Беларусі.

Было сказана

Габрыэль Гарсія Маркес, калумбійскі пісьменнік, журналіст, выдавец:
«Я не нашу капялюш, каб ні перад кім яго не знімаць».

УСМІХНЕМСЯ

Кіроўцам на заметку.
Ноччу сігналізацыя спрацоўвае не таму, што разбілі ветравое шкло, а шкло разбілі таму, што пад раницу раўла сігналізацыя.

— Усё тое самае, затое без падарункаў.

— Ну што, па чучу-чучу — і за працу?
— Не-не! За працу — па поўнай!

— Абрам, ужо ўсю галаву зламала! У адных вяселле, у другіх пахананне. Усё ў адзін дзень. Што выбіраем?
— Пахананне.
— Чаму?

— Ты дзе працуеш?
— На працы.
— А што ты там наогул робіш?
— Дадому хачу.

Малюнак Анатоль ПІТОБА.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЧАННЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), В. МЯДЗВЕДЗЕВА (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСкі (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.
Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»».
НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ ў МІНСКУ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: лісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.
Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў, іх меркаванні не з'яўляюцца меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй лісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

<http://www.zviazda.by>;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79,
РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.
Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку»», ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004, 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.
Тыраж 20.008. Індэк 63850. Зак. № 2387.
Нумар падпісаны ў 19.30
27 чэрвеня 2017 года.